

Kansli-deputerades Memorial N:o 1, angående antagande af tjänstemän och vaktbetjening i Riksdagens Kansli.

§ 16.

Ordet lemnades härefter till

Herr Sven Nilsson, som yttrade: I anledning deraf att jag i dag blifvit vald till ledamot i Riksdagens Särskilda Utskott för behandling af militärfrågor, anser jag mig sålunda ega skäl att afsäga mig den mig äfven uppdragna platsen såsom ledamot af Bevillnings-Utskottet, derifrån jag fördenskull hos Kammaren anhåller att blifva entledigad.

Kammaren biföll denna Herr Sven Nilssons anhållan och föreslog i anledning häraf Herr Talmannen att i Herr Sven Nilssons ställe en ledamot i Bevillnings-Utskottet skulle utses nästa Onsdag den 3 Februari näst efter de val, som, enligt detta protokolls 13 §, redan blifvit beslutade att nämnda dag hållas. Denna framställning bifölls.

Sammanträdet afslutades kl. 1¼ e. m.

In fidem
H. Husberg.

Måndagen den 1 Februari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 25 och protokollsutdrag för den 30 nyss förlidne Januari.

§ 2.

Föredrogos på bordet hvilande ärenden:

Banko-Utskottets Memorial N:o 1, med öfverlemnande af Banko-fullmäktiges till Utskottet afgifna berättelse;

Lades till handlingarne.

Kansli-Deputerades Memorial N:o 1, angående antagande af tjänstemän och vaktbetjening i Riksdagens Kansli.

Bifölls.

§ 3.

Herr Talmannen tillkännagaf, att det, enligt Kammarens beslut, under Herr Talmannens inseende uppgjorda förslag till gruppering af alla de motioner, dem Kammaren till Tillfälliga Utskott hänvisat, nu vore uppsatt. Berörda förslag, som derefter upplästes, var af följande lydelse:

Förslag till gruppering af de motioner, som af Riksdagens Andra Kammare blifvit hänvisade till Tillfälliga Utskott.

1:o. *Ett Tillfälligt Utskott för behandling af frågor rörande undervisningsväsendet.*

Hit skulle öfverlemnas motioner af:

1:o) Herr *Sven Rosenberg*, N:o 89, om ändringar och tillägg i Kongl. Stadgan den 18 Juni 1842 angående folkundervisningen i riket;

2:o) Herr *A. Lundström*, N:o 124, om ändring i de stadganden, som nu gälla i afseende å prof för sökande till läraresysslor vid rikets elementarläroverk;

3:o) Herr *W. Nilson*, N:o 220, om ändring i nu gällande stadga för elementarläroverken i riket;

4:o) Herr *J. A. Åstrand*, N:o 268, om sådant tillägg i folkskolestadgan, att ombyte af ordinarie lärare vid folkskolorna skall ega rum endast en gång om året; och

5:o) Herr *D. Isaksson* och Herr *J. J. Magnell*, N:o 275, om förändrad anordning af historiens och naturvetenskapernas studium vid elementarläroverken;

hvarjemte till detta Utskott torde kunna hänföras:

6:o) Herr *Jöns Olssons* i Nordanå motion, N:o 25, om fördelning på kommunerna af det för folkskoleväsendets befrämjande på ordinarie stat uppförda anslag samt om förening af klockare- och folkskolelärarebefattningarne;

7:o) Herr *Per Nilssons* från Christianstads län motion, N:o 146, om ändring i Kongl. Resolutionen den 20 Juni 1794, rörande vilkoren för orgelnist- och klockaresysslors förenande; och

8:o) Herr *C. J. Svenséns* motion, N:o 255, om theatercensuren's upphäfvande.

Summa åtta motioner.

2:o. *Ett Tillfälligt Utskott för behandling af frågor rörande fattigvården och emigrationen.*

Hit skulle höra motioner af:

1:o) Herr *G. Bjerkander*, N:o 17, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående åtgärders vidtagande i afseende på Svenska undersåtens utflyttning ur landet;

2:o) Herr *O. Hedenberg*, N:o 32, om utfärdande af en författning rörande emigration;

3:o) Herr *M. Ahlgren*, N:o 46, om underdånig framställning till Kongl. Maj:t angående omarbetning af gällande fattiglagstiftning; upphäfvande af stadgan angående försvarslöse m. m.;

4:o) *Per Eriksson*, N:o 64, om ett tillägg i 9 § af Kongl. Förordningen den 13 Juli 1853, angående fattigvården i riket;

5:o) Herr *P. Petersson*, N:o 98, med förslag till föreskrifter i ändamål att förhindra utflyttningar ur landet;

6:o) Herr *L. Öhlin*, N:o 136, om ändring i 2 § af Fattigvårdsförordningen;

7:o) Herr *A. Wigardt*, N:o 162, om ändring i 2 § af samma Kongl. Förordning;

8:o) Herr *A. A. Anderson* från Östergötlands län, N:o 176, angående meddelande af vissa föreskrifter till förekommande af utflyttningar ur riket;

9:o) Herr *Per Nilssons* från Örebro län, N:o 195, om ändring af 2 § i Fattigvårds-förordningen;

10:o) Herr *A. von Proschwitz*, N:o 263, om förändrade bestämmelser i afseende å fattigvården i riket;

11:o) Herr *J. A. Astrand*, N:o 267, likaledes om förändrade föreskrifter i samma ämne;

12:o) Herr *P. Andersson*, N:o 291, om ändring i 14 § af meranämnda Kongl. Förordning; och

13:o) Herr *C. F. Ridderstad*, N:o 299, om revision af fattigvårds-lagstiftningen samt om underdånig skrifvelse i sådant ändamål till Kongl. Maj:t.

Summa tretton motioner.

3:o. *Ett Tillfälligt Utskott för behandling af sådana motioner, som afse tillsättande af komitéer för vissa rättsförhållandens utredning* nemligen motioner af:

1:o) Herr *Ola Jönsson*, N:o 73, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, rörande nedsättande af en komité för utredande af frågan om de fasta egendomar, förmåner och rättigheter, hvilka i Skåne blifvit Kronan under sådana förhållanden afhända, att Kronan dertill har återvinningsrätt;

2:o) Herr *Per Nilsson* från Malmöhus län, N:o 171, om underdånig framställning till Kongl. Maj:t angående tillsättandet af en komité för utarbetande af förslag till förändrade stadganden rörande förhållandet emellan landbo och jordegare;

3:o) Herr *Sven Nilsson*, N:o 330, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående undersökning och utredning, huru det under Konung Carl XI:s tid af rusthållarne sammanskjutna s. k. "reservkapitalet" blifvit använt;

och torde, för behandling af detta Utskott, jemväl egna sig följande motioner, nemligen af:

4:o) Herr *Jöns Olsson* i Nordanå, N:o 24, om underdånig framställning till Kongl. Maj:t, att arrendatorerne af Upsala och Lunds akademihemman måtte till dessa hemman erhålla optionsrätt;

5:o) Herr *Sven Nilsson*, N:o 80, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående vidtagande af åtgärder för utfående från Danmark af der befintliga handlingar och kartor rörande sådana Svenska provinser, som förr tillhört Danska riket; och

6:o) Herr *Anders Pehrsson* från Christianstads län, N:o 248, om utfärdande af en förklaring utaf Kongl. Brevet till Kammar-kollegium den 17 September 1856 angående helgonskylden.

Summa sex motioner.

4:o. *Ett Tillfälligt Utskott för behandling af frågor rörande tjänstemäns befordrings-, aflönings- och pensionsförhållanden*, nemligen motioner af:

1:o) Herr *Rosenberg*, N:o 5, om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående uppgörande och framläggande för Riksdagen af förslag till en pensionsinrättning för tjänstemän och betjente vid Statens jernvägar;

2:o) Herr *Hessle*, N:o 13, med förslag till ett tillägg i 11 § af Kongl. Förordningen den 11 Juli 1862, i afseende på uppbörden af presterskapets löneinkomster;

3:o) Herr *Per Nilsson* från Christianstads län, N:o 148, om indragning af öfverflödiga embets- och tjänstebefattningar samt om lönernas bestämmande efter besväret af hvars och ens tjänst m. m.;

4:o) Herr *Grape*, N:o 159, angående förändrade bestämmelser i fråga om kompetens till åtskilliga tjänster inom Norrbottens län;

5:o) Herr *Fredricson*, N:o 240, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående förändring i tillsättandet af postförvaltare-tjänster;

6:o) Herr *Fahlander*, N:o 285, om förändrad kostnadsersättning åt exsekutor i utsökningsärenden;

7:o) Herr *Ridderstad*, N:o 298, om tillägg i gällande posttaxa angående postförvaltares arfvode för tidningars försändande;

hvarjemte hit torde vara hänförliga:

8:o) Herr *A. Rydbergs* motion, N:o 67, med förslag till ändringar i gällande resereglemente;

9:o) Herr *Johannes Anderssons* motion, N:o 97, om ersättning till boställsinnehafvare för odlingar, samt diknings- och stenröjningsarbeten å boställets mark;

10:o) Herr *Per Erikssons* från Gefleborgs län motion, N:o 231, om ändring i 20 § af instruktionen för cheferne vid flottans båtsmanskompanier den 17 November 1818; och

11:o) Herr *Chenons* motion, N:o 331, om ändring i Kongl. instruktionen för landshöfdingarne i rikets län och vid länsstyrelserna anställde tjänstemän af den 10 November 1855.

Summa elfva motioner.

5:o. *Ett Tillfälligt Utskott för handläggning af ärenden rörande jagt, fiske och sjöfart, nemligen motioner af:*

1:o) Herr *Kjellman*, N:o 51, om sådant tillägg i gällande Jagtstadga, hvarigenom förbud meddelas mot utsättande af snaror eller giller till villebråds fångande;

2:o) Herr *P. Olsson*, N:o 53, om underdånig framställning till Kongl. Maj:t rörande förändrad lydelse för momentena c) och d) i 2 § af Kongl. Kungörelsen den 11 April 1867, om lots- och fyrinrättningen i riket;

3:o) *O. Nilsson* från Christianstads län, N:o 88, om upphörande af den till sjömanshusen, enligt Kongl. Resereglementet den 30 Mars 1748, utgående s. k. plåtafgift;

4:o) Herr *Widell*, N:o 103, om underdånig framställning till Kongl. Maj:t om utrustandet från fyr- och båkmedlen af ett lotsfartyg, för att, stationerad under Skagen, lemna lotsbiträde åt fartyg, som behöfva söka hamn å Svenska kusten;

5:o) Herr *Ekenstam*, N:o 108, om ändring i Kongl. Förordningen angående passagerareångfartyg.

6:o) Herr *Engman*, N:o 110, om ändring af 12 § i Kongl. Jagtstadgan den 21 Oktober 1864;

7:o) Herr *Anders Andersson* från Göteborgs och Bohus län, N:o 116, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående förbud under fem år af all elgjagt inom mellersta och södra Sverige; och

8:o) Herr *Per Persson* från Gefleborgs län, N:o 222, om ändring i Kongl. Maj:ts nådiga Fiskeristadga af den 29 Juni 1852.

Summa åtta motioner.

6:o. *Ett Tillfälligt Utskott för handläggning af sådana motioner, som icke äro hänförliga under någon af ofvan angifna fem rubriker, såsom:*

1:o) Herr *Hessles* motion, N:o 12, derom att afgifter, som utgå i och för något härads eller tingslags samfälda ändamål, måtte debiteras af häradsskrifvarne och i sammanhang med kronouppbörden af kronofogdarne uppbäras och redovisas;

2:o) Herr *Hessle*, N:o 14, om mantalsskrifningsbestyrets öfverflyttande från häradsskrifvarne på länsmännen;

3:o) *C. Orre*, N:o 29, om underdånig skrifvelse angående förändrade föreskrifter i afseende å ekonomiska besigtningar;

4:o) Herr *Jonas Jonasson* från Calmar län, N:o 57, om underdånig skrifvelse med begäran om Kongl. Maj:ts medverkan för åstadkommande, länderna emellan, af en allmän afväpning;

5:o) Herr *Myrtin*, N:o 105, om skyldighet för utländsk undersåte, som här i riket förvärfvar fast egendom, att, derest han icke tillika är här bosatt, för sig hafva ständigt i orten boende ombud;

6:o) Herr *F. Pettersson*, N:o 129, om kronouppbördens på Öland fördelning i tvänne terminer;

7:o) Herr *A. Medin*, N:o 241, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändring i gällande bestämmelser rörande trafiken å Statens jernvägar;

8:o) Herr *Jöns Pehrsson*, N:o 289, om ordensväsendets upphäfvande eller inskränkning;

9:o) Herr *Sandstedt*, N:o 334, om ändring, för så vidt landet angår, af den föreskrifna tiden för omjustering af mått, målkärl och vigter; och

10:o) Herr *Lars Persson*, N:o 338, om underdånig skrifvelse rörande vidare behandling af den genom Riksdagen förut till Kongl. Maj:t hemställda fråga angående förändrade grunder för deltagande i byggandet af kyrkor, skolhus, m. m.

Summa tio motioner.

Efter sålunda skedd uppläsning blef ifrågavarande förslag af Kammaren godkändt.

§ 4.

Med anledning af det beslut, som enligt nästföregående § af Kammaren fattats, föreslog nu Herr Talmannen, att valen af ledamöter till de sex Tillfälliga Utskott, som af Kammaren komme att tillsättas, måtte företagas i sammanträdet nästa Onsdag den 3 dennes näst efter de val, hvilka till nämnda dag redan blifvit utsatta; öfverlemnande Herr Talmannen till Kammaren att först bestämma, huru många ledamöter, som för hvart och ett af dessa Utskott borde utses. Efter det att Herr Talmannen tillika meddelat den upplysningen, att vid sistlidne likasom vid 1867 års riksdag ledamöternas antal i hvarje af dessa Utskott varit sju, yttrade:

Herr Witt: Herr Talman! Mine Herrar! Jag får värdsamt föreslå, att antalet ledamöter i dessa Tillfälliga Utskott höjes från sju till tio. Det är särdeles viktiga frågor, som förekomma till behandling af dessa Utskott, hvilka äfven i till dem hänvisade ämnen ega initiativ; och det beror sålunda ofta på den utredning ett Tillfälligt Utskott gifvit en fråga, hvilken utgång densamma slutligen kan komma att få hos Riksdagen. Af det nyss upplästa och godkända förslaget till gruppering af dessa Utskott har det visat sig, att der förekomma frågor om undervisningsväsendet, fattigvården, emigrationen m. fl., hvilka allesammans äro lika viktiga som de ämnen, hvilka handläggas af de ordinarie Utskotten. Nu finnes, som bekant är, af dessa sednare ej något enda som icke har minst sexton ledamöter, valda till hälften från hvardera Kammaren, under det att vid tillsättning af ledamöter i de Tillfälliga Utskotten hela det ringa antalet väljes blott från den ena Kammaren. Äfven torde böra tagas i betraktande, att till ledamöter i dessa Tillfälliga Utskott erfordras män, icke allenast med sakkännedom i de ämnen, som till deras handläggning förekomma, utan äfven med vana att uppsätta de skrivelser, som derifrån till Kam-

rarne skola utgå, alldenstund i de Tillfälliga Utskotten icke några kansli-tjenstemän äro anställda. — Alltså och då det under föregående riksdagar visat sig, att många medlemmar af Kammaren, hvilka i icke ringa mån kunnat såsom ledamöter i Utskott gagna, varit alldeles lediga från sådan verksamhet, och då Riksdagen eller med annat ord fäderneslandet är väl i behof af frågornas noggranna utredning, så anser jag goda skäl förefinnas, att Kammaren söker tillgodogöra sig så mycket som möjligt af de krafter och den förmåga, som inom densamma stå till buds.

På grund af hvad jag nu haft äran anföra, upprepar jag mitt yrkande det antalet ledamöter i de Tillfälliga Utskotten måtte ökas från sju till tio.

Herr C. A. Larsson: Jag tror icke, att man behöfver vidtaga den af Herr Witt föreslagna förändringen, utan anser att ett antal af sju ledamöter är tillräckligt i dessa Utskott. Om Kammaren nu skulle bestämma sig för att öka ledamöternas antal och sedan möjligen äfven utse lika många suppleanter, så vet jag i sanning ej hvar man skulle taga denna stora mängd ifrån, så vida nemligen flere än sju skulle väljas till hvardera förtroendeplatsen. Jag yrkar alltså, att Kammaren måtte bestämma sig för ett lika stort antal ledamöter i dessa Tillfälliga Utskott som under de båda sistförflutna riksdagarne.

Herr Leffler: Jag anhåller att till alla delar få instämman uti Herr Witts anförande. Jag har sjelf suttit som ledamot i Tillfälligt Utskott och derstädes varit i tillfälle finna, att hans anmärkingar äro fullkomligt välgrundade. Hvad Herr Carl Anders Larssons yttrande om suppleanter beträffar, torde detta icke vara förtjent af något afseende, då tillsättande af sådana i de Tillfälliga Utskotten hittills aldrig varit vanligt, om än någon gång ifrågasatt. Jag upprepar, att jag förenar mig uti det yrkande Herr Witt afgifvit.

Herr Witt: Jag tror det vara skäl att fästa Herr Carl Anders Larsson-uppmärksamhet derå, att suppleanter icke behöfva tillsättas i de Tillfälliga Utskotten, ty det är naturligt att, om icke alla ledamöter äro tillställda, så afgöres frågan af de närvarande, och att det just dertföre är så mycket mera skäl att öka ledamöternas antal, på det att, i händelse någon tillfälligtvis är borta, de öfriga likväl må anses fulltaliga att behandla de ämnen som förekomma. Ytterligare torde böra uppmärksammas att, då Kammaren varit nog frikostig att bestämma ett lika stort antal suppleanter som ledamöter i de ordinarie Utskotten, det väl är föga troligt att de sista bland suppleanterna någonsin under riksdagen komma att inträda i tienstgöring, hvadan bland dessa tillräckligt antal finnes, i fall brist på ledamöter till förstärkning af dessa Tillfälliga Utskott skulle befaras, hvilket jag dock så mycket mindre förmodar, som ännu nära hälften af Kammarens ledamöter eke blifvit insatt i Utskott. Då under sådana förhållanden någon brist vid tillsättningen af tio ledamöter i hvarje af de Tillfälliga Utskotten omöjligen kan uppstå, yrkar jag fortfarande att Kammaren måtte bestämma sig för detta antal.

Herr Vougt: Jag har ingenting emot att antalet ledamöter i dessa Utskott ökas något utöfver sju, men som jag anser att antalet alltid bör vara udda, får jag föreslå detsamma bestämmande till nio för hvardera Utskottet.

Öfverläggningen var slutad. Herr Talmannen upptog de särskilda yrkandena och framställde i enlighet dermed propositioner på bestämmande af ledamöternas antal dels till sju, dels till nio och dels till tio. Alla dessa propositioner besvarades med blandade ja och nej, hvarjemte omröstning begärdes. I anledning här af och sedan Kammaren beslutat, att voteringen skulle ega rum emellan antingen sju eller nio ledamöter, uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

Den som vill, att ledamöter i hvar och ett af de sex Tillfälliga Utskott, som Kammaren beslutat tillsätta, skola utses till ett antal af sju,

röstar ja;

Den det ej vill,

röstar nej;

Vinner nej, har Kammaren beslutat, att nio ledamöter i hvar och ett af ofvannämnda Utskott skola utses.

Den i vanlig ordning anställda omröstningen utföll med 22 ja mot 102 nej; hvadan Kammaren beslutat att hvar och ett af dess Tillfälliga Utskott skulle bestå af nio ledamöter. Härefter beslöts, att val för utseende af ledamöter i samtliga dessa Utskott skulle företagas Onsdagen den 3 i denna månad, näst efter de till nämnde dags sammanträde redan utsatta val.

§ 5.

Herr *Siljeström* erhöi ledighet från riksdagsgöromålen under trenne dagar från och med den 2 dennes.

Sammanträdet afslutades kl. 3 e. m.

In fidem
H. Husberg.